

**Az Oleander szender (*Daphnis nerii*)
a Kárpát-medencében (Sphingidae, Lepidoptera)**
The Oleander Hawk Moth (*Daphnis nerii*) in the Carpathian Basin
(Sphingidae, Lepidoptera)

Katona Gergely, Fekete Judit & Bálint Zsolt

Abstract. The authors elaborated the Carpathian Basin data assembled for the Oleander Hawk Moth – *Daphnis nerii* (Linnaeus, 1758) – in three tables. The first table contains literary references, the second catalogues the specimens found in the Hungarian Natural History Museum of collections and the third provides the data collected through the Internet. It is stated that the species can be found anywhere in the Carpathian Basin, from the beginning of the 19th century the data are continuous, practically there is record for every decade. The permanency of the observations and their rendering of the public domain is largely influenced by the way in which media is used and how intensive is that usage.

Keywords. Distribution, internet, media, museum specimen, observation, publication.

Authors' addresses.

– Katona Gergely & Bálint Zsolt | Magyar Természettudományi Múzeum, H-1088 Budapest, Baross utca 13. | E-mails: katona.gergely@nhmus.hu | balint.zsolt@nhmus.hu

– Fekete Judit | Pannon Egyetem, Környezettudományi Intézet, Limnológia Intézeti Tanszék, H-8200 Veszprém, Egyetem utca 10. | E-mail: feketek.judit@okologia.mta.hu

Összefoglalás. A szerzők három táblázatba szerkesztették az általuk összegyűjtött Oleander szender – *Daphnis nerii* (Linnaeus 1758) – fajra vonatkozó Kárpát-medencei adatokat. Az első táblázat az irodalmi hivatkozásokat, a második a Magyar Természettudományi Múzeum gyűjteményeiben fellelhető példányokat és a harmadik pedig az internetes forrásokon keresztül gyűjtött adatokat szemlélteti. Megállapítják, hogy a faj a Kárpát-medencében bárhol felbukkanhat, megfigyelése a XIX. század végétől folyamatos, gyakorlatilag minden évtizedre jut előfordulási adat. Az észlelések fennmaradását és közkinccsé válását nagyban befolyásolja a média használat módja és intenzitása.

Kulcsszavak. Elterjedés, internet, média, megfigyelés, múzeumi példány, publikáció.

Bevezetés

Faunaterületünkön számos lepkefaj van, ami különböző okok miatt nemcsak a lepkészek, hanem az átlagember figyelmét is felkelti. Egyik ilyen faj a *Daphnis nerii* (Linnaeus, 1758), amit a Földi-féle magyar nyelvű természetrajzi-história „Oleander Lepke” néven mutat be (Földi 1801: 327). Később a „torokrojti Alkonyász” nevet kapja (Frivaldszky 1865), de ma „Oleander szender”-nek hívjuk (Bálint et al. 2002). Emich Gusztáv így írt a fajról: „Június-Septemberig a nálunk edényekben tenyésztett oleander Torokrojtton (*Nerium Oleander*) él. Ez az igen szép állat nálunk csak ritkán és mint vendégfaj tenyéznek” (Emich 1868: 76). A faj honosságával kapcsolatban parázs vita alakult ki a Rovartani Lapok nyolcadik évfolyamának oldalain.

A fentiekből kitűnik, hogy az Oleander szender a magyar lepkészek számára többféle okból is különleges: (1) a lepkék igen nagy termetűek, rajzolatuk és színezetük semmi más fajhoz nem hasonlítható a faunában, (2) a megtermett hernyók a mi éghajlatunk alatt dísznövényként tartott Leander (*Nerium oleander*) bokrokat károsítják, (3) a faj nálunk ritka jelenség, hiszen a mi éghajlatunkon egyik fejlődési alakja sem képes áttelelni emberi segítség nélkül. Tömören: a lepkék után érdeklődőknek Magyarországon és a környező területeken különleges és egzotikus faj, a növénykedvelők számára pedig bosszúságot okozó kártevő. Teljes átalakulását már a XIX. század végén magyarul is ismertették, Herman Ottó ábrázolta a fejlődési alakokat (1. ábra).

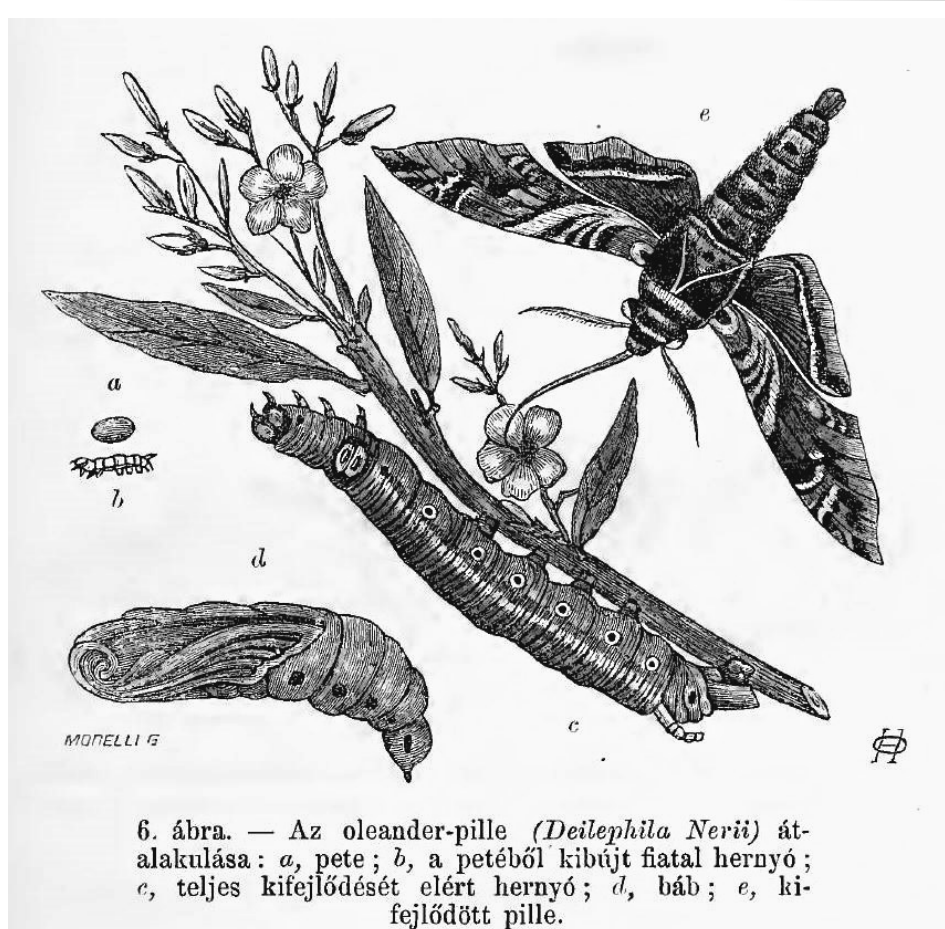
Egy-egy magyarországi vagy erdélyi Oleander szender példány nagy kincset ért a lepkészek körében. Megfogásukra a gyűjtők sokszor visszaemlékeztek, a történetek szájról-szájra jártak, egyik-másik közülük pedig anekdotává kristályosodott. Ilyen történet fűződik Dietzel Gyula nevéhez, aki személygépkocsija reflektorfényénél gyűjtött egy kifogástalan példányt a Bakonyban (Bálint és Katona 2017). A lepke szépségét meg mi sem szemlélteti jobban, mint az a tény, hogy Csontváry Kosztká Tivadar híres magyar festő „Lepkék” című kompozíciójában az Oleander szender kiemelten fontos helyen szerepel (Bálint 2009).

Jelen munkánkban arra vállalkozunk, hogy a fajra vonatkozó Kárpát-medencei ismereteket bemutassuk, a következő módon:

- Összegyűjtöttük az irodalomban fellelhető adatokat, ezeket táblázatba rendeztük az adatra (nem a megjelenésre) vonatkozó évszám szerint. A listába csak olyan adatokat vettünk fel, amelyekhez konkrét Kárpát-medencei, vagy annak határterületére eső lelőhelyeket tudtunk társítani. Így az olyan általános adatok mint a már említett Földi (1801) és Emich (1868), vagy T. Ö. (1884) és Dr. Sz. (1859), illetve például Weissmantel (1901) csehországi megfigyelései sem kerültek a táblázatba (1. táblázat).
- Katalogizáltuk a Magyar Természettudományi Múzeum (MTM) gyűjteményeiben (MTM Állattár, Bakony Múzeum, Mátra Múzeum) található példányokat. Ezeket táblázatba rendeztük gyűjtési időpontjuk szerint. Az ismeretlen gyűjtési idejű példányok besorolását másodlagos információk alapján rögzítettük (a gyűjtemény katalógusának évszáma, életrajzi esemény, stb.) (2. táblázat).
- Végül az interneten különféle kommunikációs csatornákon kapott adatokat gyűjtöttük egybe. Ezek vagy a tápnövényvel kapcsolatos kártevésre, hernyókra vagy magukra a lepkékre vonatkoztak (ezért a téves adat kizárható). Itt is szempont volt, hogy az adat földrajzi helyhez köthető legyen. Az adatokat itt is időrendben szerkesztettük a táblázatba (3. táblázat).

A táblázatban levő irodalmi referenciákat a cikkünk végén hivatkozási jegyzékben oldjuk fel.

Mindhárom táblázatban a lelőhelyeket magyar nyelven említjük, jelezve mely közigazgatási egységben található. A környező országokban lévő településeknél az ország nevét rövidítve tüntettük fel. (AT = Ausztria, RO = Románia, SB = Szerbia, SK = Szlovákia, SL = Szlovénia)

1. ábra. Herman Ottó rajza az Oleander szender (*Daphnis nerii*) teljes átalakulásáról. (Forrás: T. Ö. 1884)

A következőkben a táblázatokat ismertetjük, rámutatva néhány érdekességre. Bízunk abban, hogy ezzel az összeállítással hozzájárultunk ahhoz, hogy faunánknak ezt a különleges lepkéjét kicsit jobban megismerjük, és a hozzá kapcsolódó ismereteket még szélesebb körben ismertté tegyük.

Irodalmi adatok (1. táblázat)

Nagyszámú ($n = 60$), irodalmi hivatkozást gyűjtöttünk össze, amelyek 66 Kárpát-medencei helyiségre vonatkoznak, és gyakorlatilag az összes nagy tájegységet magukban foglalják. Az adatok jelentős hányada (57%) még az 1920-as évek előtti időkből származik. A későbbi hivatkozás lényegesen kevesebb ($n = 65$), és ezek nagy része a már publikált adatok újra hivatkozása. Mindezek kapcsán a következő megjegyzéseket tesszük:

(1) Szűkülő információs csatornák. Az információ megosztás sokáig legfontosabb eszköze volt a nyomtatásban való megjelenés. Rovarászati szemszögből ez különösen intenzív volt az első világháborút megelőző időkhöz, ahol számos folyóirat havi (német nyelvterületen olykor heti!) rendszerességgel jelent meg. Az utána következő időszakot számos körülmény határozta meg. A lepkészet szempontjából például nem volt elhanyagolható a Magyar Entomológiai Társaság megszűnése, majd hosszú vajadás utáni újrászerveződése Magyar Rovartani Társaság néven. A köztes időszakban a műkedvelő rovarászoknak gyakorlatilag nem volt lehetőségük publikálásra. Bár később javult a publikálási lehetőség a *Folia Entomologica Hungarica* révén, vagy valamelyik vidéki múzeum évkönyvében, de többnyire csak nagyobb lélegzetű faunisztikai vagy rendszertani összefoglalókra, vagy komolyabb témájú rövid közlemények kiadására volt mód. Ráadásul ezek a szaklapok kis példányszámban jelentek meg, terjesztésükre pedig gyakorlatilag nem volt lehetőség, vagy csak intézményekre korlátozódott.

(2) Társadalmi változások. A fentiekben említettük a lepkész társadalom szétzilálódását, aminek természetes következménye volt a rossz információ-csere. Különösnek tűnhet, de valószínűleg befolyásoló tényező lehetett a télikertek, kastélyparkok megszűnése is a szocialista rendszerben. Ez kihatott arra, hogy a lepke tápnövényét sokkal kevésbé kultiválták, és kifejezetten ritka lett, nagyobb bokrait csak botanikus kertekben lehetett fellelni. Így a lepkének csak szórványos, fénycsapda által vagy véletlenszerűen megfogott egyedei kerültek elő faunaterületünkről. Az 1950. és 2000. közötti periódusból származó adatok legnagyobb része ilyen egyedi példányokra vonatkozik.

Gyűjteményi példányok (2. táblázat)

A Magyar Természettudományi Múzeum három gyűjteménye véleményünk szerint reprezentatív képet nyújt a faj Kárpát-medencei jelenlétéről. Ennek kapcsán a következő megjegyzéseket tesszük:

(1) A faj bizonyíthatóan már több mint két évszázada rendszeresen megjelenik a Kárpát-medencében. Első hazai (Buda környéki) adata Koy Tobiástól származik az 1800-as éveket megelőző időkből. Dahlström Gyula 1896-os példányát követően az 1970-es évekig gyakorlatilag minden évtizedből van Oleander szender preparátum. Ezek egy része bizonyítóértékű (mint a Koy-példány), mivel publikációkhoz kapcsolható (2. ábra).

(2) Érdekes módon a legtöbb példány az 1920-1940 évek közötti időszakból származik, ami azt jelzi, hogy az akkor keletkezett nagy magángyűjteményekből számos az MTM-ben került végső elhelyezésre.

(3) Az 1970-es évektől kezdve csak nagyon kevés gyűjteményi példány található a MTM-ben. Ennek magyarázata feltehetően nem a lepke megritkulása vagy más, a lepkéhez kapcsolható élettani tényező, hanem csupán annyi, hogy még nem érkeztek be azok a számottevő magángyűjtemények, amelyek a XX. század második felében keletkeztek, és Oleander szender példányokat rejthetnek (lásd a következőkben).

2. ábra. Oleander szender példányok és a hozzájuk tartozó cédulák a Magyar Természettudományi Múzeum (Állattár) gyűjteményéből, felülnézetből: a = a Koygyűjtemény egyik példánya, a XVIII. század legvégéről; b = a Frivaldszky-gyűjtemény egyik példánya; c = Kapelláro Gottlieb által gyűjtött példány; d = Balogh Imre (1978) által jelzett pécsi példány (állapotából következtethetően elpusztulva találták) (méretlécek: 1 mm) (Képek: Katona Gergely, MTM)

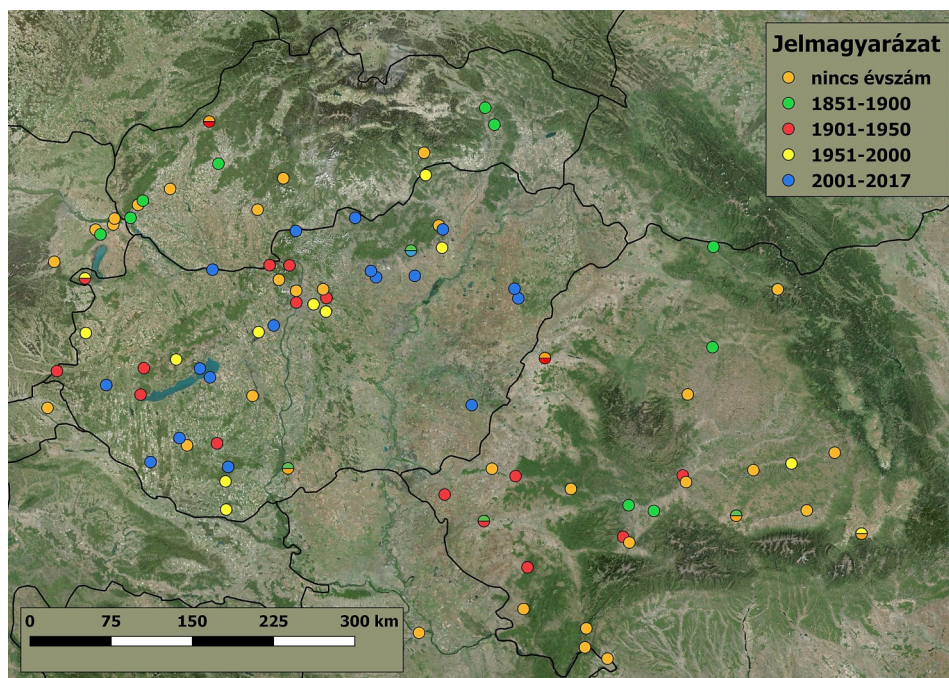
3. ábra. Az Oleander szender (*Daphnis nerii*) 2014. VIII. 15-én Egerben, élve fotózott példánya. (Fotó: Kis Anett)

Internetes információk (3. táblázat)

A XXI. század információ áramlása részben elektronikus médián keresztül történik. Ez nagymértékben megkönnyíti a személyes kommunikációt és felgyorsítja az adatcserét. Ilyen módon olyan adatok válhatnak közkinccsé, amelyek egyébként nem kerülnének be semmilyen közös információs csatornába vagy adatbázisba.

Az elektronikus média segítségével bizonyíthatjuk, hogy vannak magánkézen levő gyűjteményekben faunaterületünkről származó, az utóbbi évtizedekben gyűjtött Oleander szender példányok (5. ábra). Legtöbbjük remélhetőleg a jövőben

4. ábra. Az Oleander szender (*Daphnis nerii*) észlelési helyei és időszakai a Kárpát-medencében. (Készítette: Fekete Judit)

bekerül valamely közgyűjteménybe, és nem vész el a tudomány számára.

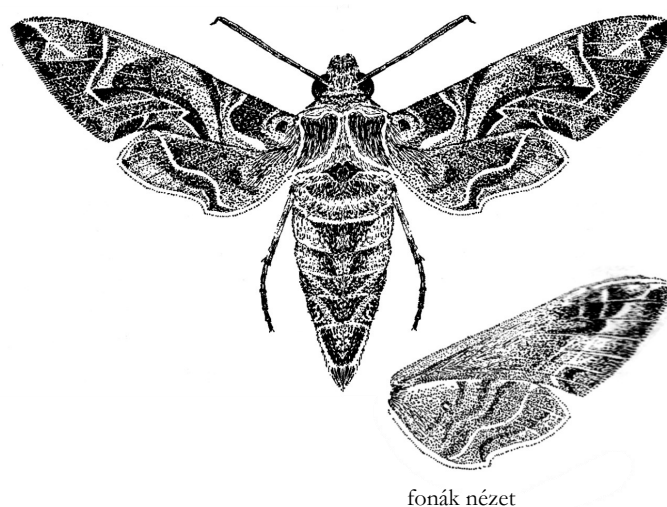
Ezen túl a különféle „közösségi oldalakra” (facebook, index fórumok, lepkesz levelezőlista) felkerült fényképek, a hozzá kapcsolódó adatok is összegyűjthetők és archiválhatók (3. ábra). Az elektronikus média segítségével akár az egyszeri megfigyelési adat is bekerülhet az adatbázisba. Ezt nagyszerűen bizonyítja az 2016-os esztendő, amikor közel egy tucat pontról jelezték az Oleander szender előfordulását.

Összefoglalás

A magyar lepkeszek számára egzotikus Oleander szender esetében bemutatuk a fajjal kapcsolatos magyar nyelven meglévő ismereteket. Gyűjteményi, könyvtári és internetes gyűjtőmunka eredményeként a fellelhető adatokat három táblázatba rendeztük, az adatokat időrendi sorrendben listáztuk.

A táblázatokban olvasható adatok alapján megállapítható, hogy a magyar lepkesz 1920-ig tartó klasszikus időszakában igen intenzív volt az információáramlás, a fajjal kapcsolatban a folyóiratok hasábjai sok-sok elszórt ismeretet rejtenek. Később különböző okok miatt ez az intenzitás csökkent, majd az elmúlt évtizedben az elektronikus médiának köszönhetően újra megélénkült.

Összefoglalva megállapíthatjuk, hogy az Oleander szender rendszeres látogatója a Kárpát-medence faunájának, példányai bárhol felbukkanhatnak (4. ábra). A faj megjelenését a magyarországi lepkészek különös figyelemmel kísérték. Észleléseinek eredményességét és ezek közkinccsé tételét, impozáns megjelenése miatt, a média alkalmazása különös mértékben előmozdítja. Ezt szolgáltatta régebben az írott sajtó, most pedig az elektronikus folyóiratok, elsősorban az internet. Ahhoz mégis, hogy az adatok megmaradjanak és a következő nemzedékek számára is elérhető legyenek, szükséges azok rendszeres gyűjtése és archiválása. Ezekhez mindenképpen egy olyan intézmény szükséges, ami a közérdekeket szolgálja (5. ábra).

5. ábra. Oleander szender; Harkány, Tenkes-hegy, 1999. VI. 2.,
leg. Fazekas I. (in coll. Pannon Intézet, Pécs).
Rajzolta: Fazekas Imre. (*)

Köszönetnyilvánítás. Szeretnénk köszönetet mondani kollégáinknak a múzeumi adatokért: Kovács Tibor és Kiss Ádám (Mátra Múzeum) Kutasi Csaba (Bakony Múzeum), illetve a nehezen beszerezhető szakirodalom elküldéséért: Zdeněk Laštůvka (Csehország), Ana Nahirnic (Szerbia), Szatmári Erika (Budapest). Hálával tartozunk a harmadik táblázatban felsorolt adatközlőknek, és természetesen az internetről származó adatok beküldőinek is: Bauer Bea, Fazekas Imre, Ferencsik Norbert, Gyulai Péter, Haltrich Attila, Horváth Bálint, Kádár Mihály, Kiss Ádám, Lukács Róbert, Németh Lajos, Sum Szabolcs, Szeőke Kálmán.

(*) A szerkesztő megjegyzése: A fonák nézet eredeti rajza Vojnits et al. (1991) kötetben, a 141. ábrán látható. Jelen ábra annak digitálisan módosított, javított változata. Rajz. Fazekas Imre.

Táblázatok

1. táblázat. Az Oleander szender (*Daphnis nerii*) Kárpát-medencére vonatkozó irodalmi hivatkozásai, a gyűjtési adatok éve alapján rendezve. A publikációk referenciája a hivatkozások alatt feloldva.

Leőhely nagy:	Leőhely kicsi:	Gyűjtési idő:	Alak:	Gyűjtő:	Publikáció:
RO Kolozs	Kolozsvár	1852. előtt		Franzenau 1852	Czekelius 1897
RO Kolozs	Kolozsvár	1852. előtt		Josef Franzenau	Franzenau 1852
RO Bihar	Nagyvárad	1860. és 1900. között	hernyók	Mocsáry S.	Kertész 1901
Bács-Kiskun m.	Baja	1865. és 1870. között	hernyó	Lovassy Sándor	Lovassy 1900
Budapest	Buda-Pest	1865. előtt		Frivaldszky	Frivaldszky 1865
RO Kolozs	Kolozsvár	1865. előtt		Herman Ottó	Herman 1864-65
RO Mehádia	Orsova	1865. előtt		Frivaldszky	Frivaldszky 1865
Heves m.	Eger	1868. előtt	hernyó	Kempelen Radó	Kempelen 1868
SK Pozsony	Pozsony	1870. és 1884. között	hernyók	Kempelen Radó	Kempelen, 1884
RO Hunyad	Szászváros	1875. előtt	lepke	Barcsi	Mallász 1902
SK Eperjes	Eperjes	1875.		Husz Ármin	Husz 1881
Budapest	Pest-Buda	1876. előtt			Horváth és Pável, 1876
Heves m.	Eger	1876. előtt			Horváth és Pável, 1876
RO Bihar	Nagyvárad	1876. előtt			Horváth és Pável, 1876
RO Mehádia	Orsova	1876. előtt			Horváth és Pável, 1876
SK Eperjes	Eperjes	1876. előtt			Horváth és Pável, 1876
SK Gömör	Rozsnyó	1877. előtt		Geyer G. Gyula	Geyer, 1877
RO Temes	Temesvár	1879. előtt	hernyó	Filipov	Merkel 1902
RO Hunyad	Déva	1881.	hernyó	Bordan István	A. Aigner 1900
SK Pozsony	Bazin	1881.	hernyó	Meissl	Rebel 1906
AT Alsó-Ausztria	Lajtabruck	1885.	hernyó	Eduard Leinwather	Leinwather 1944
RO Hunyad	Déva	1885. előtt	hernyó és lepke	Bordan István	Bordan 1901
RO Máramaros	Máramarossziget	1885.	hernyó	Piso Kornél	Piso 1886
RO Máramaros	Máramarossziget	1885.	hernyó	Piso Kornél	Piso 1886
SK Nyitra	Tavarnok	1885. VIII. 8.	hernyók	Kelecsényi Károly	Kelecsényi 1885
RO Kolozs	Deés	1890.	hernyó	Jósa János	Jósa 1901
SK Besztercebánya	Selmecbánya	1892. előtt		Terényi	Petriczkó 1892

Lelőhely nagy:	Lelőhely kicsi:	Gyűjtési idő:	Alak:	Gyűjtő:	Publikáció:
SK Eperjes	Boroszló	1893.	hernyó	Standfuss	A. Aigner 1901a
Baranya m.	Pécs	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
Budapest	Budapest	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
Hajdú-Bihar	Debrecen	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
Heves m.	Eger	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Bihar	Nagyvárad	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Brassó	Brassó	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Brassó	Fogaras	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Brassó	Fogaras	1896. előtt		Fauna Regni Hungariae	Czekelius 1897
RO Hunyad	Rea	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Hunyad	Rea	1896. előtt		Fauna Regni Hungariae	Czekelius 1897
RO Kolozs	Kolozsvár	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Krassó-Szörény	Német-Bogsán	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Máramaros	Máramarossziget	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Mehádia	Orsova	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Szeben	Medgyes	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Szeben	Medgyes	1896. előtt		Fauna Regni Hungariae	Czekelius 1897
RO Szeben	Nagyszeben	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Szeben	Nagyszeben	1896. VII. 20.		Czekelius Dániel	Czekelius 1897
RO Temes	Temesvár	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
SK Eperjes	Eperjes	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
SK Gömör	Rozsnyó	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
SK Nyitra	Tavarnok	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
SK Pozsony	Pozsony	1896. előtt			Abafi-Aigner et al. 1896
RO Brassó	Brassó	1897. előtt		Czekelius, 1897	Székely 2010
RO Brassó	Brassó	1897. előtt		R. Clement	Czekelius 1897
RO Brassó	Fogaras	1897. előtt		Czekelius, 1897	Székely 2010
RO Fehér	Gyulafehérvár	1897. előtt		R. Clement	Czekelius 1897
RO Hargita	Székelyudvarhely	1897. előtt		Czekelius, 1897	Székely 2010
RO Hargita	Székelyudvarhely	1897. előtt		R. Clement	Czekelius 1897

Lelőhely nagy:	Lelőhely kicsi:	Gyűjtési idő:	Alak:	Gyűjtő:	Publikáció:
RO Kolozs	Kolozsvár	1897. előtt		Czekelius, 1897	Székely 2010
RO Szeben	Medgyes	1897. előtt		Czekelius, 1897	Székely 2010
RO Szeben	Nagyszeben	1897. előtt		Czekelius, 1897	Székely 2010
SB Belgrád	Belgrád	1898 előtt			Lazarevic 1898
RO Hunyad	Hátszeg	1899. vagy 1900.	hernyó	Buda Ádám	Bordan 1901
SK Eperjes	Eperjes	1899. előtt		Dahlström Gyula	Dahlström 1899
Bács-Kiskun m.	Baja	1900. VII. vége	hernyók	Tafeln Vidor	Tafeln 1900
SK Eperjes	Eperjes	1900. előtt IX.25-X.15. közt	hernyó	Dahlström Gyula	Dahlström 1900
SK Nyitra	Léva	1900. előtt		Nécsey István	Nécsey 1900
RO Arad	Soborsin	1901. előtt	hernyó	Bordan István	Bordan 1901
RO Bihar	Nagyvárad	1901.	hernyó	Mocsáry Sándor	Mocsáry 1901
RO Fehér	Sárd	1901. VIII.	hernyó	Szász József	Mallász 1902
RO Hunyad	Hunyad m.	1901.	lepke	Abafi-Aigner Lajos	A. Aigner 1901b
RO Krassó- Szörény	Oravicabánya	1901. előtt	lepke	Abafi-Aigner Lajos	Aigner-Abafi 1901
RO Máramaros	Máramarossziget	1901. előtt	hernyó	Abafi-Aigner Lajos	A. Aigner 1901a
SK Eperjes	Eperjes	1901. előtt	hernyó	Abafi-Aigner Lajos	A. Aigner 1901a
SK Trencsén	Trencsén m.	1901.	lepke	Dr. Brancsik Károly	Dr. Br. 1901
SLO Muravidék	Muraszombat	1901. előtt	hernyó	Weiszmantel Vilmos	Weiszmantel 1901
RO Krassó- Szörény	Herkulesfürdő	1902. és 1909. között		Dr Hermin Fischer	Rebel 1911
RO Krassó- Szörény	Német-Bogsán	1902. IX. 27.	lepke	Dr. Blaschuthy	Merkl 1902
RO Krassó- Szörény	Német-Bogsán	1902. előtt	hernyó	Dr. Blaschuthy	Merkl 1902
AT Alsó- Ausztria	Göttlesbrunn-Arbesthal	1906. előtt		Hans Rebel	Rebel 1906
AT Alsó- Ausztria	Wiener-Neustadt	1906. előtt		Hans Rebel	Rebel 1906
RO Krassó- Szörény	Herkulesfürdő	1910.		Dr Alexander Pártos	Rebel 1911
RO Mehádia	Orsova	1910. előtt		ifj. Hapetin János	Rebel 1911
SK Trencsén	Trencsén	1910. előtt	hernyó	Moravezt Alfréd	Pazsiczky 1910
RO Arad	Ópálos	[1925.]		Capuse et Kovács 1987	Székely 2010
RO Arad	Ópálos	1925. IX. 28.	2 lepke	Demeterné	Capuse et Kovács 1987
SK Nyitra	Léva	1931. előtt		H. Albrecht	Ruzicka 1931
Veszprém m.	Súmeg	1937. vagy 1938.	lepke	Barkóczy György	Szócs 1968
RO Temes	Temesvár	1940. IX. 14.	ex larva nőstény lepke	Bánáti Múzeum	König 1975

Lelőhely nagy:	Lelőhely kicsi:	Gyűjtési idő:	Alak:	Gyűjtő:	Publikáció:
RO Temes	Temesvár	1942. X. 22.	ex larva	Beregszászy Lajos	Stanescu 1995
RO Temes	Temesvár	1942. X. 19.	ex larva 2 hím lepke	Bánáti Múzeum	König 1975
RO Temes	Temesvár	1942. X. 16.	ex larva nőstény lepke	Bánáti Múzeum	König 1975
AT Alsó-Ausztria	Deutsch-Altenburg és Prellenkirchen közt	1944. előtt	3 imágó	Eduard Leinwather	Leinwather 1944
AT Alsó-Ausztria	Hainburg a.- d. D.	1944. előtt	imágó	Eduard Leinwather	Leinwather 1944
Győr-Moson-Sopron m.	Sopron	1953. előtt			Kovács 1953
Pest m.	Budai-hegyvidék	1953. előtt			Kovács 1953
Pest m.	Dunazug-hegység	1953. előtt			Kovács 1953
Pest m.	Gödöllő	1953. előtt			Kovács 1953
Somogy m.	Kaposvár	1953. előtt			Kovács 1953
Tolna m.	Dombóvár	1953. előtt			Kovács 1953
Bács-Kiskun m.	Baja	1956. előtt			Kovács 1956
Baranya m.	Tettye	1956. előtt			Kovács 1956
Komárom-Esztergom m.	Esztergom	1956. előtt			Kovács 1956
SK Besztercebánya	Selmecbánya	1964. előtt			Hruby 1964
SK Eperjes	Eperjes	1964. előtt		Hudák Coll., Okresné Vlastivedné Muzeum	Hruby 1964
SK Gömör	Rozsnyó	1964. előtt			Hruby 1964
SK Nagyszombat	Nagyszombat	1964. előtt			Hruby 1964
SK Nyitra	Léva	1964. előtt			Hruby 1964
SK Nyitra	Tavarnok	1964. előtt			Hruby 1964
SK Pozsony	Bazín	1964. előtt			Hruby 1964
SK Pozsony	Pozsony	1964. előtt			Hruby 1964
SK Trencsén	Trencsén	1964. előtt			Hruby 1964
SK Trencsén	Vágáranynos	1964. előtt		Jirí Cepelák	Hruby 1964
RO Maros	Segesvár	[1966.]		Rákosy et Weber 1986	Székely 2010
RO Maros	Segesvár	1966. VIII. vége		Rákosy László	Rákosy et Weber 1986
Vas m.	Szombathely, Kámoni Arborétum	1966.	2 lepke	leg. Bánó István Coll. Thuróczy Csaba	Nagy 2014
RO Mehádia	Orsova	1970. előtt		Popescu-Gorj et al 1975	Székely 2010

Lelőhely nagy:	Lelőhely kicsi:	Gyűjtési idő:	Alak:	Gyűjtő:	Publikáció:
RO Brassó	Brassó	1972. IX. 16.		leg et coll. Brataseanu	Székely 2010
RO Brassó	Brassó	[1972.]		Székely, 2004	Székely 2010
RO Brassó	Brassó	1972. IX. 16.		Mircea Brataseanu	Székely 2004
Baranya m.	Pécs, Tettye	1978. előtt VII. 17.			Balogh 1978
Fejér m.	Nadap és Velence közt, Bence-hegy	1980. VII. 1.	lepke	Szeőke Kálmán	Szeőke, 1981
Baranya m.	Pécs	1991. előtt		Vojnits et al. 1991	Horváth et al. 2006
Baranya m.	Pécs	1991. előtt			Vojnits et al. 1991
Budapest	Budapest	1991. előtt		Vojnits et al. 1991	Horváth et al. 2006
Budapest	Budapest	1991. előtt			Vojnits et al. 1991
Fejér m.	Nadap	1991. előtt		Vojnits et al. 1991	Horváth et al. 2006
Fejér m.	Nadap	1991. előtt			Vojnits et al. 1991
Győr-Moson- Sopron m.	Sopron	1991. előtt		Vojnits et al. 1991	Horváth et al. 2006
Győr-Moson- Sopron m.	Sopron	1991. előtt			Vojnits et al. 1991
Pest m.	Gödöllő	1991. előtt		Vojnits et al. 1991	Horváth et al. 2006
Pest m.	Gödöllő	1991. előtt			Vojnits et al. 1991
Pest m.	Pilis-hg.	1991. előtt			Vojnits et al. 1991
Pest m.	Pilis-hg.	1991. előtt		Vojnits et al. 1991	Horváth et al. 2006
Somogy m.	Kaposvár	1991. előtt		Vojnits et al. 1991	Horváth et al. 2006
Somogy m.	Kaposvár	1991. előtt			Vojnits et al. 1991
Tolna m.	Dombóvár	1991. előtt		Vojnits et al. 1991	Horváth et al. 2006
Tolna m.	Dombóvár	1991. előtt			Vojnits et al. 1991
Tolna m.	Simontornya	1991. előtt		Vojnits et al. 1991	Horváth et al. 2006
Tolna m.	Simontornya	1991. előtt			Vojnits et al. 1991
Borsod-Abaúj- Zemplén m.	Miskolc: Diósgyőr	1993. előtt			Vojnits et al. 1993
Borsod-Abaúj- Zemplén m.	Jósvafő	1994. VIII.	lepke		Varga 1999
RO Temes	Temesvár	1995. előtt		König 1975 Stanescu 1995	Székely 2010
RO Krassó- Szörény	Herkulesfürdő	1997. előtt		Rebel 1911, Rákosy & Neumann 1997	Székely 2010
RO Temes	Temesvár	1998. előtt		König 1998	Székely 2010
RO Arad	Arad	2003. előtt		König 2003	Székely 2010
RO Bihar	Nagyvárad	2003. előtt		König 2003	Székely 2010
RO Olténia	Szörényvár	2003. előtt		König 2003	Székely 2010
RO Máramaros	Radnai-havasok	2005. előtt		Pax 1906 Dinca & Goia 2005	Székely 2010

2. a, b táblázat. A Magyar Természettudományi Múzeum gyűjteményeiben felelhető Oleander szender (*Daphnis nerii*) példányok katalógusa. a. = Állattár, Bakony Múzeum, Mátra Múzeum és b. = MTM Fejlődési alak gyűjteménye

a

Lelőhely nagy	Lelőhely kicsi:	Gyűjtési idő:	Gyűjtő:	Coll.	Megjegyzés:	Gyűjtemény:
		[1800. előtt]		Koy Tóbiás		MTM
		[1800. előtt]		Koy Tóbiás		MTM
		[1865. előtt]		Frivaldszy Imre		MTM
		[1865. előtt]		Frivaldszy Imre		MTM
[Heves m.]	[Eger]	[1868. előtt]		Kempelen Radó		Mátra Múzeum
[Heves m.]	[Eger]	[1868. előtt]		Kempelen Radó		Mátra Múzeum
[Heves m.]	[Eger]	[1868. előtt]		Kempelen Radó		Mátra Múzeum
SK Eperjesi	Eperjes	1896. IX. 20.	Dahlström	Dahlström	ex larva	MTM
Budapest	Budapest	1906.	Bartkó			MTM
RO Temes	Temesvár	1911.VI. 5.		Ilosvai-Varga		MTM
Zala m.	Keszthely	1919. IX. 14.	Keller Oszkár			MTM
SK Pozsonyi	Pozsony-szentgyörgy	[1919. előtt]		Pazsiczky		MTM
SK Pozsonyi	Pozsony-szentgyörgy	[1919 előtt]	Pazsiczky	Gergely I.		MTM
RO Temes	Temesvár	1921. VII. 1.	Irkovszky	Lipthay		MTM
Pest m.	Visegrád	1926. VII. 25.			ex larva	MTM
Tolna m.	Dombóvár	1928. VIII. 28.	Dr. Gebhardt		ex larva	MTM
RO Temes	Lovrin	1930. VII. 14.	Gatter	Lipthay	község Hügel-féle vendéglőben, éjjel, lámpára	MTM
RO Temes	Temesvár	1931. VII. 8.	Irkovszky		ex larva Erzsébetváros, oleander bokron	MTM
RO Temes	Temesvár	1931. VII.	Irkovszky		ex larva Erzsébetváros, oleander bokron	MTM
Győr-Moson-Sopron m.	Sopron	1933. IX. 23.	F. Böhn		ex larva	MTM
Pest m.	Isaszeg	1935. VII. 27.	Surmin			MTM
Budapest	Budapest	1936. V.	Majthényi	Jablonkay		MTM
Komárom-Esztergom m.	Esztergom	1936. VII. 20.	Blattny			MTM

Lelőhely nagy	Lelőhely kicsi:	Gyűjtési idő:	Gyűjtő:	Coll.	Megjegyzés:	Gyűjtés:
Komárom-Esztergom m.	Esztergom	1937. VII. 27.	Blattny	Blattny		MTM
Vas m.	Szentgotthárd	1937. VIII. 18.	Nyíró József	Nyíró József		MTM
Zala m.	Keszthely	[1940. előtt]	Kapelláró	Kovács		MTM
RO Temes	Temesvár	[1944. előtt]	Irkovszky	Lipthay	ex larva Erzsébetváros, oleander bokron	MTM
Somogy m.	Kaposvár	[1955. előtt] VII. 4.		Hámori		MTM
Somogy m.	Kaposvár	[1955. előtt]	Pazsiczky	Pazsiczky		MTM
Budapest	Budapest, Csillaghegy	[1956. előtt]	Mondok	Issekutz		MTM
Baranya m.	Pécs, Tettye	1970. VII. 20.				MTM
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[1977. előtt]		Neugebauer		MTM
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[1977. előtt]		Neugebauer		MTM
Veszprém m.	Úrkút-Kabhegy	1979. VIII. 5.		Dietzel Gyula		Bakony Múzeum
Hajdú-Bihar m.	Debrecen	2016. VII. 26.	hernyó	Kovácsné Takács Viktória	Sárvári Pál út 9. kelt: VIII. 9.	MTM
Heves m.	Gyöngyöshalász	2016. IX. 6.	hernyó	Szentirmayné Görbe Mari	via Kiss Ádám	MTM
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[ismeretlen gyűjtési idő]			[cédula nélkül]	MTM

2b

Lelőhely nagy:	Lelőhely kicsi:	Gyűjtési idő:	Gyűjtő:	Coll.:	Megjegyzés:	Alak:
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[ismeretlen gyűjtési idő]			426 62	bábbőr
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[ismeretlen gyűjtési idő]				bábbőr
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[ismeretlen gyűjtési idő]				bábbőr
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[ismeretlen gyűjtési idő]			D. nerii	nagy hernyó
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[ismeretlen gyűjtési idő]			nerii, Pál János 2003 ICONO- GRAPHIA 1	nagy hernyó
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[ismeretlen gyűjtési idő]				nagy hernyó
	[ismeretlen gyűjtőhely]	[ismeretlen gyűjtési idő]				kis hernyó
	[ismeretlen gyűjtőhely]	1903. VIII. 12.			Házikóból	bábbőr
Hajdú-Bihar m.	Debrecen	2016. VII. 26.	Kovácsné Takács Viktória	Kiss Ádám	Sárvári Pál út 9. kelt: 8. 9.	bábbőr
Fejér m.	Martonvásár	2016. VIII. 31.	Dr. Zarubay Árpád	Katona Gergely	bábozódott: 2016. VIII. 31.	ki nem kelt báb

3. táblázat. Az internet segítségével összegyűjtött Oleander szender (*Daphnis nerii*) adatok, az előfordulás időpontja szerint rendezve.

Lelelőhely nagy:	Lelelőhely kicsi:	Gyűjtési idő:	Alak:	Adatközlő:
Győr-Moson-Sopron m.	Sopron	1969. IX.	lepke	Marjovszki István
Fejér m.	Nadap és Velence közt, Bence-hegy	1980. VII. 1.	lepke	Szeőke Kálmán
Budapest	Rákoskeresztúr	1985. előtt	lepke	Lazányi István
Borsod-Abaúj-Zemplén m.	Jósvafő	1994. VIII. 12.	lepke	Varga Zoltán
Borsod-Abaúj-Zemplén m.	Vatta	1996. VII. 6.	lepke	leg. Horváth R. coll. Gyulai Péter
Baranya m.	Harkány	1999. VI. 2.	lepke	Fazekas Imre
Pest m.	Gyömrő	1999.	lepke	Klein Ákos
	[ismeretlen gyűjtőhely]	2000. előtt	lepke	"Felkelek" Marcell
Veszprém m.	Csopak	2006. VIII.	hernyó	Poller Zoltán
Békés m.	Békéscsaba	2011. IX. 25.	hernyó	Jantyk Tibor
Heves m.	Adács	2011. VIII. 30.	lepke	"Felkelek" Marcell
Heves m.	Eger	2014. VIII. 15.	lepke	Kis Anett
Somogy m.	Hetes	2014. IX. 30.	hernyó	Makai Győző
Nógrád m.	Drégelypalánk	2015. VIII. 7.	3 hernyó, ex larva	Munkácsi Márton
Baranya m.	Komló	2016. VIII. 28.	hernyó	Medgyesi Anett
Borsod-Abaúj-Zemplén m.	Miskolc-Tapolca	2016. VII. 24.	hernyó, bebábozódott, majd kikelt	[ismeretlen]
Fejér m.	Martonvásár	2016. VIII. 24.	hernyó	Mayer Zoltán
Fejér m.	Martonvásár	2016. VIII. 29.	hernyó	Dr. Zarubay Árpád
Hajdú-Bihar m.	Debrecen	2016. VII. 26.	hernyó	Kovácsné Takács Viktória
Hajdú-Bihar m.	Debrecen-Józsa	2016. VII. 17.	hernyó	Dormány Béla
Hajdú-Bihar m.	Debrecen-Józsa	2016. VIII.	hernyó	Szilágyi Mihály
Heves m.	Gyöngyöshalász	2016. IX. 5.	hernyó	Szentirmayné Görbe Mari szomszédja
Heves m.	Gyöngyöshalász	2016. IX. 6.	hernyó	Szentirmayné Görbe Mari
Komárom-Esztergom m.	Koppánymonostor	2016. VIII. 15.	hernyó	Molnár Juhász Kitti
Nógrád m.	Karancslapujtő	2016. VIII. 27.	hernyó	Winklerné Gyöngyi
Somogy m.	Nagyatád	2016. VIII. 2.	lepke, majd hernyók	Mariann és Klaus Leisner
Somogy m.	Siófok	2016. X. eleje	báb	Kenyeres Ildikó
Zala m.	Zalaegerszeg	2016. VIII. 31.	hernyó	Szőkrönyös Zoltán
Heves m.	Besenyőtelek	2017. VIII. 29.	lepke	Nagy Ferenc

Hivatkozások – References

- A. Aigner L. 1900: Az Acherontia Atropos története II. – Rovartani Lapok, 7(6): 124–128.
- A. Aigner L. 1901a: A Deilephila nerii-ről. III. A Deilephila nerii honosságáról. – Rovartani Lapok, 8(6): 112–116.
- A. Aigner L. 1901b: Deilephila nerii L. – Rovartani Lapok, 8(4): 85.
- Abafi-Aigner L., Pável J. és Uhryk F., 1896: III. Arthropoda (Insecta, Lepidoptera) Ordo Lepidoptera. In: A magyar birodalom állatvilága. A magyar birodalomból eddig ismert állatok rendszeres lajstroma. Fauna Regni Hungariae. Animalium hungariae Hucusque cognitorum enumeratio systematica. – Budapest: Királyi Magyar Természettudományi Társulat, 82 o.
- Aigner-Abafi L. 1901: Über Deilephila nerii L. – Allgemeine Zeitschrift für Entomologie, 6(14/15): 226–228.
- Balogh I. 1978: A Mecsek hegység lepkefaunája (Lepidoptera). – Folia Entomologica Hungarica, 31(2): 42–66.
- Bálint Zs. 2009: Észrevételek és gondolatok Csontváry "pillangói" kapcsán. – Életünk, 47(3): 62–69.
- Bálint Zs. és Katona G. 2017: A bakonyi lepkész: Dietzel Gyula (1945–2017). – Folia Musei Historico-Naturalis Bakonyiensis, 34: 7–14.
- Bálint Zs. Ronkay L. és Pál J. 2002: A magyar lepkefauna képekben. Iconographia Faunae Hungaricae Lepidopterorum. – Budapest: Magyar Természettudományi Múzeum, 4 + VIII.
- Bordan I. 1901: A Deilephila nerii-ről. V. A leanderpille hazánk lakója. – Rovartani Lapok, 8(7): 136–138.
- Capuse I. & Kovács A. 1987: Catalogul colectiei de lepidoptere "László Diószeghy" de la Muzeul Judetean Covasna, Sfintu Gheorghe. Catalogue de la collection de lépidoptères "László Diószeghy" du Musée Départemental Covasna, Sfintu Gheorghe. – Bucuresti, Institutul de Speologie "Emil Racovita", pp. 397.
- Czekelius D. 1896: Kritisches Verzeichnis der Schmetterlinge Siebenbürgens. – Verhandlungen und Mitteilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt, 47: 1–78.
- Dahlström J. 1899: Bemerkungen zu Ungarns Schmetterlings-Fauna. – Insekten-Börse, 16: 230–231.
- Dahlström Gy. 1900: Eperjes környékének zúgó lepkéi. Sphingés. – Rovartani Lapok, 7(9): 185–186.
- Dinca V. & Goia M. 2005: Contributii la cunoasterea faunei lepidopterologice a Muntilor Rodnei. – Buletin de Informare Entomologica, 16: 125–164.
- Dr. Br. [= Brancsik K.] 1901: Sphinx nerii L. – A Trencsén Megyei Természettudományi Egylet Évkönyve, 23/24: 170.
- Dr. Sz. 1859: A pillangók életéből. A torokroit-szender. Sphinx Nerii. – Vasárnapi újság, 46: 548–549.
- Emich G. 1868: A kis lepkegyűjtő. A lepkészet rövid kézikönyve, különös tekintettel a Magyarországon és főleg Buda-Pest környékén előforduló lepkefajokra és gyűjtésökre. – Pest: Emich Gusztáv, V + 210 o. + 19 t.
- Franzenau J. 1852: Lepidopterologische Mittheilung – Verhandlungen und Mitteilungen des Siebenbürgischen Vereins für Naturwissenschaften zu Hermannstadt, 3: 181–186.
- Frivaldszky I. 1865: Jellemző adatok Magyarország faunájához. – Magyar Tudományos Akadémia Évkönyve XI(4). Pest, Eggenberger Ferdinánd, 274 oldal + I–XIII tábla.
- Földi J. 1801: Természeti Historia. A Linné Systemája szerint. Első Tsomó. Az Állatok országa. – Pozsony: Wéber Simon költségén és betűivel, X + 428 + (29) o.
- Geyer G. Gy. 1875: Állatphaenologiai adatok, melyeket alulirott Rozsnyón (Gömör megye) és környékén az 1868, -69, -70 és 71-iki években gyűjtött. [Lepidoptera] Zoophanologische Beobachtungen gemacht in den Jahren 1868, -69, -70 und 71 in Rosenau (Com. Gömör) und seiner Umgebung durch Unterfertigen. [Lepidoptera] – Magyarországi Kárpátgyelet Évkönyve, 4: 2–32.
- Herman O. 1864–1865: Állattani közlések. Mart. 22-kén 1865. kivonatban a term. tud. szakgyűlésében. – Az Erdélyi Múzeum-Egylet Évkönyvei, 3(1): 87–91.
- Horváth G. és Pável J. 1876: Magyarország nagy-pikkelyröpűinek rendszeres névjegyzéke. (Enumeratio Macrolepidopterorum Hungariae) – Matematikai és Természettudományi Közlemények, 12(1): 25–74.

- Horváth Z. Lévai P. Vecseri Cs. és Vörös G. 2006: A leander védelme – Növényvédelem, 42(7): 387–399.
- Hruby K. 1964: Prodrómus lepidopter Slovenska. Prodrómus Lepidopterorum Slovaciae. – Bratislava, Vydavateľstvo Slovenskej Akadémie Vied, pp. 962.
- Husz Á. 1881: Eperjes környékének nagy-pikkelyröpűi (Macrolepidoptera) Die Gross-Schmetterlinge (Macrolepidoptera) der Umgebung von Eperies. – Magyarországi Kárpátgyelet Évkönyve, 8: 238–268, 269–302.
- Jósa J. 1901: A *Deilephila nerii*-ről. IV. A *Deilephila nerii* Deésen. – Rovartani Lapok, 8(7): 136.
- Kelecsényi K. 1885: Három nyitramegyei lepkefaj. – Rovartani Lapok, 2(9): 187–188.
- Kempelen R. 1868: III. Heves és külső Szolnok t. e. vármegyék állattani leírása. In: Montedégói Albert F. (szerkesztő): Heves és külső Szolnok törvényesen egyesült vármegyéknek leírása a magyar orvosok és természetvizsgálók Egerben 1868-dik évben tartott XIII. nagygyűlésük alkalmából. Eger, Érseki Lyceum könyv- és könyvnyomdája, 162–217.
- Kempelen R. 1884: Pozsony környékének lepkéiről. – Rovartani Lapok, 1(5): 94–99.
- Kertész M. 1901: Bihar Vármegye faunája. – in: Borowszky (szerk.): Magyarország vármegyéi és városai. Bihar vármegye és Nagyvárad. Budapest, Apolló Irodalmi Társaság, 237–249.
- Kovács L. 1953: A magyarországi nagylepkek és elterjedésük. – Folia Entomologica Hungarica, 6(1): 76–164.
- Kovács L. 1956: A magyarországi nagylepkek és elterjedésük. II. – Folia Entomologica Hungarica, 9(1): 89–140.
- König F. 1975: Catalogul colectiei de lepidoptere a Muzeului Banatului. – Timisoara, Comitetul de Coltură și Educație Socialistă Județul Timis Muzeul Banatului, pp. 284+XX.
- König F. 1998: Contribuții la cunoașterea faunei de lepidoptere a zonei de agrement „Padurea Verde”, a parculor centrale și grădinilor din municipiul Timisoara între anii 1921-1998. – Anele Banatului, 4: 165–184.
- König F. 2003: Bio-ecologia Lepidopterelor apartinand familii Sphingidae din Romania. Timisoara: Editura Artpress, 218+6 pl.
- Lazarevic R. 1898: Prilozi za gradu entomologije Kraljevine Srbije. II. Makrolepidoptere okoline Beograda. II Heterocera. – Glas Srpske kraljevske akademije, Beograd, 56(20): 185–235.
- Leinwather E. 1944: Über das Vorkommen von *Daphnis nerii* L. im Bezirk Bruck a.d. L. (N.-D.). – Zeitschrift der Wiener Entomologischen Gesellschaft, 29: 141.
- Lovassy S. 1900: A leander-zugólepke (*Deilephila nerii*) bajai előfordulására vonatkozólag. – A Természet, 4(5): 12.
- Mallász J. 1902: A *Deilephila nerii*-ről. VI. Megjegyzések egy megfigyeléshez. – Rovartani Lapok, 9(3): 51–52.
- Merkel E. 1902: A *Deilephila nerii*-ről. VII. A *Deilephila nerii* újabb termőhelyei. – Rovartani Lapok, 9(3): 52–54.
- Mocsáry S. 1901: A *Deilephila nerii*-ről. I. A *Deilephila nerii* L. életéhez. – Rovartani Lapok, 8(6): 109–110.
- Nagy F. 2014: Vas megye nagylepkéi (Macrolepidoptera). – Savaria Megyei Hatókörű Városi Múzeum, Szombathely, 376 o.
- Nécsy I. 1900: Bars megye nagylepkéi. I. – Rovartani Lapok, 7(6): 25–30.
- Pax F. 1906: Über die Lepidopterenfauna der Rodnaer Alpen. – Jahres-Bericht der Schlesischen Gesellschaft für Vaterländische Cultur, 84: 42–53.
- Pazsiczky J. 1910: Adatok Trencsénvármegye lepkefaunájához. – A Trencsén Megyei Természettudományi Egylet Évkönyve, 31/33: 41–82.
- Petricskó J. 1892: Selmechánya vidéke állattani tekintetben. – In: Selmechánya monográfiája. Természettudományi rész 2: 102–113.
- Piso C. 1886a: A Máramaros megyében 1885. évben előfordult káros rovarokról – Erdészeti Lapok, 25(11): 795–798.
- Piso K. 1886b: Az 1885. évben Máramaros megyében előfordult káros rovarokról. – Rovartani Lapok, 3(11): 223–225.
- Popescu-Gorj A. König F. Peiu M. Niculescu E. V. Ionescu M. & Draghia I. 1975: Lepidoptera. In: Grupul de cercetari complexe “Portile de Fier”. Fauna. 214–255.

- Rákósy L. & Neumann H. 1997: Macrolepidopterele din Valea Cernei. In: Rákósy L. (editor): Entomofauna parcurilor nationale Retezat si Valea Cernei. Cluj-Napoca: Societatea Lepidopterologica Romana, 123–151.
- Rákósi L. & Weber W. 1986: Die Großschmetterlinge von Sighisoara (Schässburg) und Umgebung, Siebenbürgen, Rumänien (Lepidoptera). – *Atalanta*, 16: 315–392.
- Rebel H. 1906: Bericht der Sektion für Lepidopterologie. Versammlung am 5. Oktober 1906. – *Verhandlungen der Zoologisch-Botanischen Gesellschaft in Wien*, 56: 613–616
- Rebel H. 1911: Die Lepidopterenfauna von Herkulesbad und Orsova. Eine zoogeographische Studie. – *Annalen des Naturhistorischen Museums in Wien*, 25: 253–430.
- Ruzicka A. 1931: Príspevok k sustavnému vyskumu fauny lepidopter na slovensku. Ein Beitrag zur systematischen Durchforschung der lepidopterfanna (sic!) in Slovakei. (Mit Anmerkungen von Emil Fritsch.) – *Sborník prírodovedného odboru Slovenského vlastivedného múzea v Bratislave*, 1924–1931: 69–96.
- Szeőke K. 1981: Daphnis (Deilephila) nerii a Nadap és Velence között elhelyezett fénycsapdából (Lepidoptera). Daphnis (Deilephila) nerii in the light trap functioning between Nadap and Velence in Hungary (Lepidoptera). – *Folia Entomologica Hungarica*, 34(1): 250.
- Székely L. 2004: Noutăți lepidopterologice din sud-estul Transilvaniei (Județul Brașov, România). – *Buletin de Informare Entomologica*, 14/15: 41–56.
- Székely L. 2010: Moths of Romania 1. Fluturi de noapte din Romania 1. – *Sacele-Brasov, Disz Típo*, pp. 264 +10.
- Szócs J. 1968: Adatok Sümeg lepkefaunájához. – *A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei*, 7: 395–408.
- Stanescu M. 1995: The catalogue of "Ludovic Beregszászy" lepidopteran collection (Insecta: Lepidoptera). – *Travaux du Muséum National d'Histoire Naturelle "Grigore Antipa"*, 35: 221–346.
- Tafeln V. 1900: A Deilephila nerii. – *A Természet*, 4(4): 11–12.
- T. Ö. [= Tömösváry Ö.] 1884: A rovarok átalakulásairól. Rövid ismertetés. – *Rovartani Lapok*, 1(2): 25–29.
- Varga Z. 1999: The Lepidoptera of the Aggtelek National Park – in: Mahunka S. (editor): *The Fauna of the Aggtelek National Park. Volume II.* Budapest, Hungarian Natural History Museum, pp. 443–505.
- Vojnits A., Ács E., Bálint Zs., Gyulai P., Ronkay L. & Szabóky Cs. 1993: The Lepidoptera fauna of the Bükk National Park. – in: Mahunka S. (editor): *The Fauna of the Aggtelek National Park. Volume II.* Budapest, Hungarian Natural History Museum, pp. 157–331.
- Vojnits A., Uherkovich Á., Ronkay L. és Peregovits L. 1991: Medvelepkék, szenderek és szövőlepkék – Artiiidae, Sphingidae et Bombycidae. – *Magyarország állatvilága, Fauna Hungariae*, 16 (14): 1–243.
- Weiszmantel V. 1901: A Deilephila nerii-ről. II. A Deilephila nerii előfordulása. – *Rovartani Lapok*, 8 (6): 110–112.